

veiligheidshuis | district Maastricht

gemeenten Eijsden-Margraten, Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul

VASTPAKKEN EN NIET MEER LOSLATEN

JAARVERSLAG 2012

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	5
SAMENVATTING	7
ORGANISATIE	9
WERKWIJZE	11
RESULTATEN EN EFFECTEN	14
ONTWIKKELINGEN & SPEERPUNTEN	20
BIJLAGEN	
OPSCHALINGSMODEL	22
PARTNERORGANISATIES VEILIGHEIDSHUIS	22
2012 IN ÉÉN OOGOPSLAG	23

VOORWOORD

Het jaarverslag geeft naast het overzicht van onze activiteiten in 2012 ook een kijkje in de dagelijkse werkzaamheden van het Veiligheidshuis. Kernachtig samengevat, kun je zeggen dat het Veiligheidshuis, district Maastricht, zich richt op het organiseren van samenhang en samenwerking. Samenhang in de leefwereld van de cliënt en samenwerking met al onze partners. En daarin is het Veiligheidshuis succesvol.

Het vormgeven van de samenwerking tussen partners blijkt een behoorlijke opgave. Terecht dat nu en in de toekomst daar dan ook de focus op ligt. Het wegvallen van de rijkssubsidie op 1 januari 2012 en de bezuinigingen vragen om een sterke gezamenlijke inzet. Met minder geld hetzelfde blijven doen bracht ons tot goede samenwerkingsafspraken tussen de districtgemeenten. En met het besluit van de gemeenteraad over een structurele financiële basis voor het Veiligheidshuis, ligt er nu een goed uitgangspunt.

Maar 2012 was ook een lustrumjaar; het Veiligheidshuis bestond vijf jaar. In die vijf jaar is het Veiligheidshuis vanuit het niets uitgegroeid tot een stevige samenwerkingsorganisatie.

Die groei is vooral gekomen doordat wij er samen in geslaagd zijn de relatie tussen de vier districtgemeenten te versterken. Het is een bijzondere prestatie om in tijden van financiële terugloop, zowel op bestuurlijk als op uitvoerend niveau elkaar blijvend op te zoeken en samen te werken. Dit succes komt niet vanzelf. We moeten elkaar blijven op zoeken, blijven aanspreken en gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen. Er voor waken dat de structuur van het Veiligheidshuis intact blijft. Maar gezien de resultaten over het jaar 2012, heb ik er het volle vertrouwen in dat we een uitstekende basis voor de komende jaren hebben gelegd.

Namens mijn collega's van Eijsden-Margraten, Meerssen en Valkenburg bedank ik iedereen die meehelpt om van het Veiligheidshuis, district Maastricht, een succes te maken.

Chapeau voor uw inzet!

Hartelijke groet,
Onno Hoes,
Burgemeester van Maastricht

SAMENVATTING

VEILIGHEID EN LEEFBAARHEID ZIJN VOOR DE KWALITEIT VAN EEN GEMEENSCHAP ESSENTIËLE WAARDEN. HET VEILIGHEIDSHUIS DISTRICT MAASTRICHT, ALS NETWERKORGANISATIE VAN EEN VEERTIGTAL DEELNEMENDE PARTNERS, HEEFT OOK IN 2012 GEWERKT AAN DE VERBETERING VAN DEZE TWEE WAARDEN. HET MOTTO VAN DE SAMENWERKING 'VASTPAKKEN EN NIET MEER LOSLATEN' EN DE LEVENSLIJPBENADERING ZIJN DE TWEE BASISKENMERKEN VAN DE VEILIGHEIDSHUISAANPAK GERICHT OP HET VERMINDEREN VAN CRIMINALITEIT, OVERLAST EN MAATSCHAPPELIJKE UITVAL.

HET JAAR 2012 STOND IN HET VEILIGHEIDSHUIS MAASTRICHT IN HET TEKEN VAN DE BESTENDIGING VAN DE AAN-GEZETTE DOORONTWIKKELING. MET NAME DE RELATIE TUSSEN DE DISTRICT GEMEENTEN WERD VERSTERKT, HET PERSPECTIEF VAN DE SAMENWERKENDE LIMBURGSE VEILIGHEIDSHUIZEN KREEG VORM EN BOVENAL DE BESLUITVORMING OVER DE BASIS VOOR EEN STRUCTURELE FINANCIERING VOND PLAATS.

De inspanningen van het Veiligheidshuis zijn onderdeel van het brede integrale veiligheids- en leefbaarheidsbeleid, waarop de gemeente de regie voert. De behaalde effecten kunnen dan ook niet enkel en alleen worden toegeschreven aan de bijdrage van het Veiligheidshuis. Het Veiligheidshuis, andere lokale en districtelijke veiligheids- en leefbaarheidsprojecten en de reguliere taken van partners op het gebied van veiligheid en leefbaarheid dragen samen bij aan minder criminaliteit, overlast en maatschappelijke uitval.

Afhankelijk van de doelgroep werkt het Veiligheidshuis district Maastricht voor alle vier gemeenten Eijsden-Margraten, Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul, of zuiver voor de gemeente Maastricht.

Ter bevordering van de veiligheid richt het Veiligheidshuis zich voor alle gemeenten op de doelgroepen meerderjarige en minderjarige veelplegers en plegers van huiselijk geweld en hun gezinnen.

Ter bevordering van de veiligheid en leefbaarheid richt het Veiligheidshuis zich daarnaast voor de gemeente Maastricht op de doelgroepen:

- meerderjarige en minderjarige ex-gedetineerden
- risicojeugd
- harde kern jongeren
- personen en gezinnen met complexe meevoudige problematiek
- OGGZ ¹ (Openbare Geestelijke Gezondheidszorg)

Het is niet makkelijk om de aanpak in effecten te meten. Verhalen vertellen vaak meer dan cijfers. Om die reden zijn in deze rapportage een aantal geanonimiseerde casussen van het Veiligheidshuis opgenomen.

AANSCHERPING EN BORGING VAN AANPAKKEN

Het Veiligheidshuis kent diverse soorten aanpakken en werkwijzen. Afhankelijk van de noodzaak in een casus wordt de mate van ondersteuning van de samenwerking tussen organisaties, en de regievoering op die samenwerking intensiever door het Veiligheidshuis ingezet. Het spectrum loopt van overleggen waar in een korte tijd voor meerdere casussen eenvoudige samenwerkingsafspraken worden gemaakt tot overleggen waarin een integraal persoonsgericht plan van aanpak op alle leefgebieden voor één cliënt gedurende een langere tijd onderwerp van gesprek is.

De belangrijkste criteria om in aanmerking te komen voor de integrale persoonsgerichte aanpak op alle leefgebieden zijn:

1. Er is sprake van overlast, criminaliteit of maatschappelijke uitval
2. Er is sprake van complexe problemen op meerdere leefgebieden en
3. Er is sprake van stagnatie in de samenwerking tussen partners

De casussen waarin alleen sprake is van overlast, criminaliteit of maatschappelijke uitval worden geagendeerd voor een overleg waarin slechts eenvoudige samenwerkingsafspraken worden gemaakt.

Het borgen van aanpakken houdt ook in dat werkwijzen worden vergeleken en best practices worden ingevoerd.

¹ De OGGZ doelgroep bestaat uit zorgwekkende zorgmijders, dak- en thuislozen en verslaafden.

DOORONTWIKKELING EN SAMENWERKING

De in 2011 aangezette samenwerking met het CJG, het Bureau Buurtgericht Werken en de Veilige Buurten Aanpak wordt bestendig. Dat krijgt onder andere vorm middels het in samenspraak met partners ontwikkelen van het opschalingsmodel bij crisis in buurten.

Per 1 januari 2012 vervalt de Rijkssubsidie. Dat is reden om de tot dan opgebouwde relatie met de district gemeenten

financieel te herzien en een financiële basis te organiseren voor het voortbestaan van het Veiligheidshuis.

Dat resulteert in het maken van eerste samenwerkingsafspraken tussen de gemeenten Maastricht en Eijsden-Wittem, Meerssen en Valkenburg. In 2012 worden ook eerste voorlopige afspraken gemaakt over de deelname van de gemeenten Gulpen-Wittem en Vaals.

Casus: De parketsecretaris van het Openbaar Ministerie

Een volwassen zoon woont nog altijd in bij zijn moeder. Ze hebben vaker ruzie, zodanig dat zoon vindt dat zijn moeder maar het huis uit moet. Moeder is al op leeftijd en hulpbehoevend, maar ze is ook bang voor haar zoon. Daarom gaat ze altijd maar even het huis uit als hij dat zegt. Als ze enkele uren later thuis komt is de rust inmiddels weergekeerd. Maar niet voor lang. Een tweetal dagen later ontstaat opnieuw onenigheid tussen moeder en zoon. Moeder moet maar voorgoed vertrekken vindt hij. De zoon wil zelf in de woning gaan wonen en moeder zoekt het maar uit. Wanneer moeder dit keer weigert de woning te verlaten, wordt ze door haar zoon flink mishandeld, met een bloedende wond en een gekneusde vinger tot gevolg. Maar niet alleen moeder heeft problemen met haar zoon. Ook in de buurt zorgt hij voor de nodige onrust. Zo heeft hij, schijnbaar zonder aanleiding, een buurtgenoot bedreigd en mishandeld.

Hierboven een voorbeeld van een strafzaak waarmee een parketsecretaris te maken kan krijgen. Nadat de politie van het gebeurde een dossier heeft opgemaakt, wordt dat naar het Openbaar Ministerie (OM) gestuurd, waarna de parketsecretaris dat dossier juridisch inhoudelijk beoordeelt en voorbereidt voor de Officier van Justitie. Bij de beoordeling van een dergelijk dossier hoort ook het voorstellen van een afdoeningsbeslissing. Is er voldoende bewijs? Op welke gronden moet deze verdachte worden aangesproken op zijn gedrag? Is een transactie voldoende of is het nodig dat de verdachte voor een rechter verschijnt? Beslissingen die over het algemeen genomen worden op basis van het dossier dat de parketsecretaris ter beschikking heeft.

Maar niet als je parketsecretaris bent in het Veiligheidshuis. Bij de strafzaken tegen verdachten die tot een van de doelgroepen van het Veiligheidshuis behoren, vindt er voordat een beslissing over de afdoening wordt genomen overleg plaats met de politie en een procesmanager. Zij kunnen de secretaris van aanvullende informatie voorzien, met als doel dat het ingezette straftraject en zorgtraject elkaar zoveel mogelijk aanvullen en niet belemmeren. Uiteindelijk doel is dat recidive vermindert.

Het hierboven beschreven voorbeeld van 'huiselijk geweld' is ook zo'n casus die in het Veiligheidshuis besproken wordt. Op basis van alleen het papieren dossier zou het voor de parketsecretaris duidelijk zijn: deze jongen is over de schreef gegaan, hij moet zich verantwoorden bij de rechter en moet afgestraft worden. Maar wat als de zitting is geweest, de straf is opgelegd en voltooid? Dan gaat hij waarschijnlijk terug naar moeder en beginnen de ruzies weer opnieuw.

Daarom is er overleg in het Veiligheidshuis. Met de Politie, het OM, de Sociale Dienst van de Gemeente, de Woningbouwvereniging en nog diverse andere instanties. Tijdens dat overleg zijn we gezamenlijk tot de conclusie gekomen dat moeder en zoon niet langer in hetzelfde huis kunnen blijven. De broodnodige zorgverlening aan moeder stagneert doordat hulpverleners niet welkom zijn in de woning en zich daar niet veilig voelen zolang de zoon aanwezig is. Moeder kan nu wel naar een andere woning worden overgeplaatst, maar de verwachting is dat de problemen die de zoon in de buurt veroorzaakt dan alleen maar groter worden. Zeker nu de zoon de laatste tijd allerlei vreemde dingen zegt over buurtbewoners. Na overleg komen wij tot de conclusie, dat het voor alle partijen het beste zou zijn als moeder naar een passende zorgwoning verhuist en ook de zoon in een andere omgeving terecht komt.

We maken afspraken over hoe dit in praktische zin aan te pakken en stemmen de te zetten stappen op elkaar af. De vreemde uitspraken van de zoon hebben geleid tot een nader onderzoek naar zijn psyche. Hieruit blijkt dat hij leidt aan een stoornis van zijn geestvermogens. Na zich voor zijn daden te hebben verantwoord voor de rechter wordt hem dan ook geen straf opgelegd voor zijn daden, maar hoort hij de maatregel tot plaatsing in een psychiatrisch ziekenhuis tegen hem uitspreken.

De ruzies tussen moeder en zoon zijn voorlopig afgelopen: moeder heeft een passende woning met zorg en zoon wordt behandeld.

ORGANISATIE

WERD IN 2010 DE INTEGRALE AANPAK VAN HET VEILIGHEIDSHUIS UITGEBREID MET DE CASUSAANPAK MULTIPROBLEMATIEK EN HET PROCESMANAGEMENT VAN HET CENTRUM JEUGD EN GEZIN, IN 2011 STAAT DE SAMENWERKING MET HET BUREAU BUURTGERICHT WERKEN PROMINENT OP DE AGENDA. HET DOEL VAN DE INTENSIVERING VAN DE REEDS IN EEN AANTAL BUURTEN ONTSTANE NATUURLIJKE RELATIE HET NADRUKKELIJK PLAATSEN VAN CLIËNTEN EN PROCESSEN AAN HUN OMGEVING. IN 2012 GAAT DE ONVERDEELDE AANDACHT UIT NAAR EEN BESTENDIGING VAN DE BESTAANDE ORGANISATIE. HET WEGVALLEN VAN DE RIJKSSUBSIDIE VRAAGT OM EEN ERNSTIGE PAS OP DE PLAATS, MET ALS GEVOLG ENERZIJD HET UITZUIVEREN VAN DE BEGROTING QO DE WERKZAAMHEDEN DIE NIET DE TOT DE COREBUSINESS HOREN. DAT RESULTEERT IN EEN PASSEND KADER OP GROND WAARVAN ZOWEL MET DE DISTRICTGEMEENTEN ALS MET DE GEMEENTERAAD AFSPRAKEN GEMAAKT WORDEN OVER DE TOEKOMST. RESULTAAT IS EEN BESLUIT OVER DE FINANCIERING TOT EN MET 2016 WAARBIJ DE HUIDIGE ORGANISATIE GEHANDHAAFD BLIJFT.

Afhankelijk van de doelgroep werkt het Veiligheidshuis in 2012 voor alle vier gemeenten, te weten Eijsden-Margraten, Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul, of slechts voor de gemeente Maastricht.

Ter bevordering van de veiligheid richt het Veiligheidshuis zich voor alle gemeenten op de doelgroepen meerderjarige en minderjarige veelplegers en plegers van huiselijk geweld en hun gezinnen tot 31 december 2012.

Ter bevordering van de veiligheid en leefbaarheid richt het Veiligheidshuis zich daarnaast voor de gemeente Maastricht op de doelgroepen:

- meerderjarige en minderjarige ex-gedetineerden
- risicojeugd
- harde kern jongeren
- personen en gezinnen met complexe meervoudige problematiek
- OGGZ ¹ (Openbare Geestelijke Gezondheidszorg)

De samenwerking met de Casusaanpak Multiproblematiek, het Centrum voor Jeugd en Gezin, het Bureau Buurtgericht Werken en het Flexteam ² maakt het mogelijk onnodige overlap en daarmee samenhangend gebrek aan efficiëntie en effectiviteit te voorkomen. De samenwerking schept kansen de benodigde samenhang te realiseren die leidt tot de gewenste integrale aanpak.

AANSTURING EN FACILITERING VAN DE SAMENWERKING

In de aansturing van het Veiligheidshuis is in 2012 weinig veranderd. De structuur van aansturing op bestuurlijk, beleidsmatig en operationeel niveau is grotendeels nog steeds van kracht:

- Op het gebied van veiligheid vindt in het districtelijk veiligheidsbestuur en het regionaal veiligheidsbestuur strategische afstemming plaats tussen de regisserende kernpartners. Met het oog op de ontwikkelingen is het belangrijk dat het veiligheidsbestuur met name in dit overleg continuïteit in de strategisch sturing geeft aan de toekomst van het Veiligheidshuis.
- In het Arrondissementaal Justitieel Beraad (AJB) vindt strategische afstemming plaats tussen de deelnemende partners in de justitieketen.

De kracht van het Veiligheidshuis ontstaat doordat de samenwerkende partnerorganisaties informatie, producten, mensen en middelen samenbrengen, waarbij ieders inbreng van even groot belang is. Partners beseffen elkaar nodig te hebben en zijn bereid samen tot het uiterste te gaan vanuit een gedeelde visie.

Medewerkers vertegenwoordigen hun organisatie op één of meerdere momenten of dagdelen in het Veiligheidshuis. In 2012 voeren een vast aantal medewerkers de werkzaamheden uit namens alle partners: 1,9 secretariaatsmedewerkers, 7,3 procesmanagers, 0,9 bedrijfs- en procescoördinatie en 0,5 manager Veiligheidshuis.

¹ De OGGZ doelgroep bestaat uit zorgwekkende zorgmijders, dak- en thuislozen en verslaafden.

² Het Flexteam pakt in Maastricht panden aan, waarbij sprake is van dealen, ernstige vervuiling, ongedierte en/of geluidsoverlast

FINANCIERING

Gedurende de eerste vijf jaren (2007 t/m 2011) werd het Veiligheidshuis gefinancierd vanuit diverse geldelijke stromen. Het Rijk subsidieerde vanuit de stromen 'Veiligheid en Leefbaarheid' en Monfrancegelden een belangrijk deel van de directe kosten om de netwerkorganisatie op uitvoerend en coördinatie-niveau te bemensen, huisvesten en faciliteren. De gemeente Maastricht draagt bij ten behoeve van procesmanagement multiproblematiek en Centrum Jeugd en Gezin en de resterende facilitaire zaken.

Daarnaast is er een bijdrage van het Ministerie van Justitie, waarmee de personele meerkosten in de justitieketen volstaan worden.

De provincie Limburg heeft een projectsubsidie ter beschikking gesteld. Met deze subsidie worden provinciebreed Veiligheidshuis overstijgende uitgaven gedekt zoals de inzet van de provinciale programmamanager, communicatie-instrumenten en deskundigheidsbevordering. Deze middelen zijn niet opgenomen in onderstaand overzicht.

Het totaal aan financiële middelen was zeker gesteld tot en met 2011. In 2011 kondigt het Rijk aan geen Rijksmiddelen beschikbaar te stellen, behoudens de financiën van het Ministerie van V&J die tot 2012 door het OM verdeeld werden. Het gevolg hiervan is dat in voorbereiding op 2012 e.v. diverse activiteiten ondernomen worden ten einde de werkzaamheden van het Veiligheidshuis veilig te stellen. In 2012 resulteert dat in een besluit van de Gemeenteraad het Veiligheidshuis tot en met 2016 structureel te financieren en besluiten de gemeenten Eijsden-Margraten, Meerssen en Valkenburg deel te nemen.

Voor de kosten van de Casusaanpak Multiproblematiek en een deel van de facilitaire kosten heeft de gemeente Maastricht zich tot en met 2014 verplicht.

Investeringen van partners zijn in deze begroting buiten beschouwing gelaten. Partners investeren niet financieel in de netwerkorganisatie, maar door de inzet van reguliere menskracht, middelen (diensten en producten) en informatie.

GLBAAL OVERZICHT 2012

Inkomsten		Uitgaven	
Rijksgelden Nazorg gedetineerden	€ 82.000	Huisvesting en apparaatskosten	€ 257.000
Rijksgelden Justitie	€ 74.000	Personeel	€ 835.000
Rijksgelden Huiselijk geweld	€ 40.000	Overige	€ 61.500
Gemeente Maastricht	€ 887.000		
Saldo	€ 70.500		
Totaal	€ 1.153.500	Totaal	€ 1.153.500

SAMENHANG EN SAMENWERKING

De medewerkers van het Veiligheidshuis weten als geen ander wat de meerwaarde van samenhang en samenwerking is. De ervaring leert dat Maastricht daar ver in is. De samenhang met de casusaanpak multiproblematiek, de gebiedsgericht aanpak, het CJG en de verwijzindex voor jeugd zijn blijvend in ontwikkeling. Nieuw in 2012 is ZSM, de nieuwe werkwijze van het OM en de ontwikkeling van het Sociaal Wijkteam, een vernieuwde samenwerking van partners in zorg en welzijn in buurten. Die samenwerkingsboodschap wordt nadrukkelijk uitgezonden op lokaal, regionaal en Limburgs niveau én op landelijk niveau. Al vanaf het begin worden medewerkers regelmatig gevraagd 'hun verhaal te doen' of trainingen te organiseren.

DE VEILIGHEID VAN DE MEDEWERKERS

In 2011 wordt aan den lijve ervaren dat ook de organisatie van de veiligheid van medewerkers in het Veiligheidshuis hoog op de agenda dient te staan. Vier maal is er sprake van een ernstige directe bedreiging tegen een procesmanager. In alle gevallen worden in samenspraak met o.a. politie maatregelen genomen. In één geval leidt dat tot bewaking in huis.

De bedreigingen zijn aanleiding om de huisvesting onder de loep te nemen en in samenwerking met de politie een training/bewustmaking te organiseren. Reden ook om dat jaar te bezien of definitieve verhuizing naar elders niet verstandig is.

2012 is wat dat betreft een relatief rustig jaar. Weliswaar wordt een viertal malen een waarschuwing afgegeven en wordt op die moment de relatie met de politie geactiveerd, maar het komt niet tot escalaties. De constante zorg voor de veiligheid van de medewerkers is in combinatie met de financiering reden om definitief te besluiten om het Veiligheidshuis te verhuizen. In 2013 wordt uiteindelijk besloten de huisvesting in het stadskantoor Mosae Forum te organiseren.

WERKWIJZE

IN DE WERKWIJZE VAN HET VEILIGHEIDSHUIS MAASTRICHT ZIJN IN 2012 NAUWELIJKS VERANDERINGEN AAN-
GEBRACHT. HET HOOFDPROCES VAN HET VEILIGHEIDSHUIS – DE INTEGRALE AANPAK - IS NOG STEEDS ON-
GEWIJZIGD. DE IN 2011 IN GANG GEZETTE KWALITATIEVE DOORONTWIKKELING OP DE AANPAK IS DOORGEZET.
DE IN SAMENWERKING MET DE ANDERE LIMBURGSE VEILIGHEIDSHUIZEN ONTWIKKELDE LEIDRAAD VOOR HET
WERKPROCES WORDT TOEGEPAST.

De partners in het Veiligheidshuis zijn voornamelijk afkomstig uit de gemeentelijke-, zorg- en justitieketen, maar er zijn ook dienstverlenende partners zoals woningcoöperaties, kredietbank en schuldhulpverlening bij het Veiligheidshuis betrokken.⁴

Partners brengen hun menskracht, kennis, ervaring, informatie, producten en diensten in en zetten dit onder regie van het Veiligheidshuis gecoördineerd in op cliëntniveau. Waar nodig passen zij hun producten en diensten aan om voor de cliënt noodzakelijke maatwerk te bereiken.

Het Veiligheidshuis zet afhankelijk van de noodzaak verschillende werkwijzen in.

Hierbij wordt gedifferentieerd op de mate van facilitering en regievoering door het Veiligheidshuis en de mate van samenwerking tussen organisaties vanuit justitie, hulpverlening, dienstverlening en gemeenten.

Het meest intensieve samenwerkingsproces van het Veiligheidshuis is de integrale persoons- of systeemgerichte aanpak voor alle doelgroepen (IA). Onder regie van een procesmanager wordt ingezet op de uitvoering van een plan met drang- en dwangcomponenten, die beschikbaar zijn bij de partners. Dit kan justitieel van aard zijn, maar ook mogelijkheden bij gemeentelijke en zorgpartners worden benut. Deze persoonsgerichte of systeemgerichte aanpak wordt ingezet als een persoon of systeem na aanmelding door een netwerkpartner wordt geprioriteerd. Prioritering vindt plaats als er sprake is van een combinatie van drie criteria:

1. Er is sprake van criminaliteit, overlast of maatschappelijke uitval.
 2. Er is sprake van complexe problematiek op meerdere leefgebieden én
 3. Er is sprake stagnatie van het hulpverleningsproces.
- Dit laatste criterium is de belangrijkste voorwaarde om in en door het Veiligheidshuis geprioriteerd te worden. Het moment dat samenwerkende partners vastlopen bepaalt het moment van tijdig opschalen naar het Veiligheidshuis.

Een procesmanager van het Veiligheidshuis neemt dan de regie over de casus op zich.

Uitgangspunt hierbij is: vastpakken en niet meer loslaten totdat de cliënt of het systeem hun leven zodanig op de rails hebben dat regie op het proces met de betrokken netwerkpartners niet meer nodig is. Dit is over het algemeen een intensief en langdurig proces, waarbij sprake kan zijn van (tijdelijke) terugval, maar ook dan geldt het uitgangspunt van “vastpakken en niet meer loslaten totdat ...”.

Naast dit intensieve proces zijn er nog een aantal andere processen die het Veiligheidshuis faciliteert en waar een procesmanager of een parketsecretaris van het Openbaar Ministerie, alhoewel in duidelijk mindere mate dan bij de integrale aanpak, regie op voert. Dit kan een proces zijn binnen één keten (zorg of justitie) of tussen de ketens. Daarnaast blijkt het steeds meer voor te komen om “over de schouder mee te kijken” in bij voorbeeld de netwerkoverleggen. De expertise en het wat meer op afstand meekijken blijkt een waardevolle aanvulling in het overleg van partners.

DE NAZORG VAN EX-GEDETINEERDEN

In samenwerking met Humanitas wordt de nazorg voor ex-gedetineerden georganiseerd. Het project biedt door middel van goed getrainde vrijwilligers ondersteuning aan (ex)-gedetineerden. Het doel van de ondersteuning is een positieve bijdrage te leveren aan de mogelijkheden voor (ex)-gedetineerden om na detentie weer zelf de regie te voeren over het eigen leven, een plaats in de samenleving te verwerven en op deze wijze de kansen op recidive te beperken.

Beoogd wordt om in samenwerking met het gevangeniswezen en in samenspraak met een procesmanager een re-integratieplan op te stellen en uit te voeren. Het re-integratieplan moet tot een naadloze aansluiting tussen de detentiefase en ‘leven in de vrije samenleving’ leiden. Dit alles vanuit de filosofie: binnen beginnen en buiten doorzetten. Voor het vergroten van re-integratiemogelijkheden van (ex)-gedetineerden wordt gestreefd naar een sluitende optimale nazorg op de volgende vijf leefgebieden: Huisvesting, Inkomen/werk, inclusief scholing en dagbesteding, Schulden, Zorg, Identiteitsbewijs.

Was tot en met 2011 een procesmanager vrijgesteld voor deze nazorg, vanaf 1 jan. 2012 is de nazorg integraal onderdeel van generalistische procesmanagement.

⁴ Een uitgebreid overzicht van partners is opgenomen in bijlage 3.

Casus : Een ochtend bij het Servicepunt Portal voor ex-gedetineerden

Op maandag en dinsdagochtend is het servicepunt Portal geopend voor ex-gedetineerden die binnen kunnen lopen of waarmee een afspraak is gemaakt. In samenwerking met Humanitas wordt het servicepunt in het kader van Nazorg uitgevoerd.

Op maandagochtend arriveert de coördinator van Humanitas om de deur te openen voor de vrijwilligers die deze ochtend 'dienst' hebben. Mark en Janneke zijn er klaar voor om cliënten te ontvangen. Koffie en thee worden gezet. De cliënten kunnen komen.

Mark heeft afgesproken met Maurice die al langere tijd ondersteuning krijgt. Maurice is gedetineerd geweest in het buitenland. Een week voor zijn ontslag kregen we een vraag van Reclassering Buitenland of we hem konden helpen met huisvesting, inkomen en financiële zaken. In een week valt niet veel te organiseren, maar in ieder geval wel dat Mark hem op kon halen van het station en zijn spullen voor hem bewaarde. Maurice kwam met twee grote tassen aan, zijn hele hebben en houden. Met hulp van Mark is er een afspraak gemaakt met de Sociale Dienst om een uitkering aan te vragen en na een paar weken in het Slaaphuis te hebben vertoefd lukt het om een kamer te huren met de hulp van de Bijzondere Bijstand. Eindelijk een beetje rust in het hoofd van Maurice. Langzamerhand krijgt Maurice weer vertrouwen in mensen en instanties. Het gaat met vallen en opstaan. Soms is hij gefrustreerd dat het allemaal zo langzaam gaat en laat dat ook merken. Samen met Mark lukt het om de schulden uit het verleden in kaart te brengen en budgetbeheer bij de Kredietbank op te starten. Dit loopt goed en met een leefgeld van 35 Euro per week en ondersteuning van de voedselbank begint Maurice's leven weer wat glans te krijgen. Hij doet nu vrijwilligerswerk en heeft een vriendin gevonden in een ander deel van het land. Zijn bezoeken aan het Servicepunt worden minder frequent en hij zegt helemaal tot rust te komen bij zijn vriendin. Vandaag komt Maurice zijn vriendin voorstellen, waarmee hij over een tijd zal gaan samenwonen. De vriendin heeft koekjes voor bij de koffie meegenomen en er ontstaat een gezellig gesprek.

Ondertussen rinkelt de bel en staat er iemand voor de deur met een folder van het servicepunt in de hand, met de mededeling "Ik kom me melden". De folder is verstrekt door de medewerker maatschappelijke dienstverlening in de gevangenis. De coördinator en Janneke verwelkomen Bert met een kop koffie, waarna een intake wordt gedaan. Samen met Bert wordt bepaald welke zaken het eerst aandacht moeten hebben. Uitgelegd wordt dat we ondersteuning kunnen geven, maar dat Bert zelf verantwoordelijk is. Het is een vrijwillig traject, niets moet. Het enige dat we vragen is motivatie en het nakomen van gemaakte afspraken. Er blijken problemen te zijn op het gebied van inkomen en werk. Bovendien zijn er schulden mede ontstaan door de detentieperiode. Bert geeft aan het moeilijk te vinden om bij het Werkplein of een uitzendbureau een gesprek te voeren. Hij begrijpt vaak moeilijke woorden niet, maar durft dat niet te zeggen. Hij weet dat hij gauw een grote mond opzet, om maar niet te laten merken dat hij het allemaal niet goed begrijpt. Janneke biedt aan met Bert mee te gaan. Vanuit het servicepunt wordt een afspraak geregeld. Ze spreken af eerst het gesprek voor te bereiden en daarna samen naar de afspraak te gaan. Dit wordt hoogstwaarschijnlijk een van de vele nog te volgen afspraken.

In de agenda staat vermeld dat Jaap vanmorgen langs zou komen om 10.00 uur. Om elf uur heeft hij zich nog niet gemeld. Daar Jaap wel vaker afspraken vergeet, wordt hij gebeld. Oei, vergeten dus. Kan hij nog snel komen? Hij komt uiteindelijk om kwart voor twaalf, toch een beetje beschaamd. De wc pot is kapot en daarom is de wc ondergelopen met water. Ja dan vergeet je een afspraak. Jaap is duidelijk van slag af. Hij moet even zijn gram kwijt over alles wat niet goed gaat. Dat kan met een kop thee erbij. Na een kleine tien minuten kan Jaap weer lachen om een grapje en wil hij nog graag een kop thee. Hij vraagt of hij even mag bellen naar de woningcorporatie om het een en ander te melden. Hij heeft namelijk geen beltegoed. Jaap regelt een afspraak voor de reparatie. We schrijven datum en tijdstip duidelijk op een Humanitas kaart met de tekst "Sterker dan je denkt". Deze hangt hij op de koelkast, dan kan het niet vergeten worden. De redenen voor de afspraak bij het servicepunt zijn niet zo urgent en worden verplaatst naar de volgende week.

OVERZICHT INZET PER DOELGROEP.

Doelgroep	Instrumenten	Inzet gericht op
Jeugd	JCO jeugd	Voorkomen herhaling criminaliteit of schooluitval door justitiële afdoening strafzaak
	NWO risicojeugd, CJG Maastricht (voorheen JPP)	Voorkomen (herhaling) overlast of maatschappelijke uitval door toeleiding naar (gecoördineerde) vrijwillige hulpverlening
	JIT	In beeld brengen en houden van jeugdgroepen om operationele regie te kunnen voeren op plotseling opkomende onacceptabele jeugdoverlast vanuit groepen
	Verwijsindex jeugd	Digitaal samenbrengen van partners rondom zorg voor een jeugdige
Veelplegers	JCO minderjarige en JCO meerderjarige veelplegers	Voorkomen herhaling veelvuldig gepleegde criminaliteit door justitiële afdoening strafzaken
HG	JCO HG	Voorkomen herhaling HG en schade hierdoor bij aanwezig kinderen door gecoördineerde justitiële afdoening strafzaken
	NWO HG	Voorkomen herhaling HG en schade bij kinderen door toeleiding naar (gecoördineerde) vrijwillige hulpverlening voor alle partijen
	ZCO HG	Voorkomen herhaling HG en schade bij kinderen door het in beeld houden van zorgwekkende gezinnen en het inzetten van hulpverlening, al dan niet door dwang en drang
	Tijdelijk huisverbod	Voorkomen dreiging HG door het creëren van rust en het direct starten van hulpverlening
Multiproblematiek	NWO stadsdelen Maastricht	Voorkoming verergering maatschappelijke uitval door vroegsignalering en snelle inzet van hulpverlening
Gedetineerden	Trajectberaad (tot 18 jaar), Nazorgoverleg gedetineerden (vanaf 18)	Voorkomen herhaling criminaliteit door een voorbereide terugkeer in de samenleving voor gedetineerden en personen met een justitiële maatregel

De vermelde instrumenten worden gebruikt naast de Integrale Aanpak die ingezet kan worden voor alle doelgroepen, echter niet altijd voor alle gemeenten. Elk instrument heeft in een bepaalde mate elementen van coördinatie en planmatigheid in zich.

Gebruikte afkortingen:

HG Huiselijk Geweld / JCO Justitieel CasusOverleg / JIT JeugdInterventieTeam / JPP Jeugd PreventiePlatform / NWO Netwerkoverleg / ZCO ZorgCasusOverleg

RESULTATEN EN EFFECTEN

DIT HOOFDSTUK GAAT IN OP DE RESULTATEN EN EFFECTEN VAN HET VEILIGHEIDSHUIS. ACHTEREENVOLGENS WORDEN DE CIJFERS 2012 GEGEVEN OVER:

1. DE ONTVANGST VAN MELDINGEN BIJ HET VEILIGHEIDSHUIS.
2. DE VERVOLGACTIES OP DEZE MELDINGEN.
3. HET AANTAL CLIËNTEN MET EEN TRAJECT / PLAN BINNEN HET VEILIGHEIDSHUIS AAN DE HAND VAN DE VERSCHILLENDE DOELGROEPEN EN DE VERSCHILLENDE PROCESSEN IN HET VEILIGHEIDSHUIS.
4. DE RESULTATEN VAN DE TIJDELIJKE HUISVERBODEN.

VOORTS WORDT EEN VERGELIJK GEMAAKT MET DE CIJFERS VAN 2011.

AANPAKKEN EN TRAJECTEN BINNEN HET VEILIGHEIDSHUIS

De belangrijkste taak van het Veiligheidshuis is het in beweging brengen van processen die stagneren. Het Veiligheidshuis voert regie over het proces, kiest positie, drukt door waar nodig, bepaalt de koers en schaaft verder op als het verdere verloop van het proces dat nodig acht.

Belangrijk daarbij is het kweken van motivatie bij de cliënt. Dat bereikt het Veiligheidshuis door de cliënt vanaf het begin intensief te betrekken bij het maken van het plan van aanpak: het casusoverleg waar de cliënt bij zit is doorgaans het meest effectief en efficiënt.

De belangrijkste criteria om in aanmerking te komen voor de persoonsgerichte aanpak zijn, zoals ook al eerder gesteld op pag. 9:

1. Er is sprake van overlast, criminaliteit of maatschappelijke uitval,
2. Er is sprake van complexe problemen op meerdere leefgebieden en er is sprake van stagnatie in de samenwerking tussen partners,
3. Regie door het Veiligheidshuis is noodzakelijk.

De casussen waarin alleen sprake is van overlast, criminaliteit of maatschappelijke uitval worden geagendeerd voor

een overleg waarin slechts eenvoudige samenwerkingsafspraken worden gemaakt, waarbij de inzet van de procesmanager in meer of mindere mate noodzakelijk is. In die gevallen spreken we niet van een traject of plan van aanpak.

Daar waar sprake is van een combinatie alle drie de criteria, wordt een cliënt geprioriteerd en dat betekent dat in samenspraak met de partners en waar mogelijk met de cliënt, een plan van aanpak wordt opgesteld.

MELDINGEN

Afhankelijk van de doelgroep ontvangt het Veiligheidshuis

1. mutaties van politie: de dagelijkse politiemutaties uit het bedrijfsprocessensysteem van de politie (BVH/BPS) die betrekking hebben op de doelgroepen jeugdigen (niet strafrechtelijk van aard), veelplegers en huiselijk geweld.
2. meldingen van medewerkers van partnerorganisaties die een casus voorleggen aan het Veiligheidshuis.
3. meldingen van het gevangeniswezen over personen die in detentie gaan of zitten.

Voor het leesgemak wordt hierna ongeacht de herkomst de algemene benaming 'melding' aangehouden.

Tabel 1: aanmeldingen bij het Veiligheidshuis naar herkomst, jaar 2011 en 2012, bron: registratiesysteem Veiligheidshuis.

	januari - december 2011	% van totaal	januari - december 2012	% van totaal
Mutaties politie	2863	85%	2899	85%
Meldingen gevangeniswezen (nazorg ex-gedetineerden)	280	8%	294	9%
Meldingen partners	219	7%	202	6%
Totaal medlingen/mutaties	3362	100%	3395	100%

Tabel 2: aanmeldingen bij het Veiligheidshuis per doelgroep per gemeente, 2012 en het totaal vergeleken met 2011
bron: registratiesysteem Veiligheidshuis.

Doelgroep Veiligheidshuis	Maastricht	Eijsden- Margraten	Meerssen	Valkenburg	Totaal 2012	Vergelijk Totaal 2011
Jeugd	1339	215	114	113	1781	2101
Huiselijk geweld	822	60	54	65	1001	571
Volwassen veelplegers	80	3	2	5	90	163
Geprioriteerden	23	1		3	27	40
Volwassen ex-gedetineerden	294				294	280
Multiproblematiek	171	5	4	7	187	187
Centrum Jeugd en Gezin	13	1	1		15	20
Totaal	2742	285	175	193	3395	3362

Opmerkingen bij tabel 2:

- *Veelplegers, jeugd en huiselijk geweld: cijfers gebaseerd op pleegplaats*
- *Huiselijk geweld: inclusief huisverboden en HG-meldingen door jeugdigen en geprioriteerden*
- *Centraal Aanmelden: aanmeldingen zijn verwerkt in de doelgroepen. Voor de gemeenten buiten Maastricht zijn een klein aantal meldingen ontvangen. Meldingen zijn opgepakt, als het huiselijk geweldmeldingen betrof; overige meldingen zijn overgedragen aan de betreffende gemeente*
- *Jeugd: de daling van de instroom van jeugdmeldingen in 2011 heeft zich doorgezet in 2012*
- *Huiselijk Geweld: het aantal ontvangen meldingen is in 2012 met 75% toegenomen ten opzichte van 2011*
- *Volwassen Veelplegers en geprioriteerden: de terugloop in 2011 heeft zich doorgezet in 2012*

Tabel 3: Aantal meldingen casusaanpak multiproblematiek per stadsdeel gemeente Maastricht, jaar 2012 en 2011
bron: registratiesysteem Veiligheidshuis

Stadsdeel	Aantal meldingen 2012	Aantal meldingen 2011
Noord-West	79	52
Noord-Oost	49	27
Zuid-Oost	30	22
Zuid-West en centrum (inclusief OGGZ)	26	86
Totaal	184	187

Opmerking:

Het aantal ontvangen meldingen is vergelijkbaar met 2011. Er heeft een verschuiving tussen de stadsdelen plaatsgevonden door aanscherping van de registratie van doelgroepen.

VERVOLGACTIES

Alle ontvangen meldingen worden beoordeeld en geregistreerd. Afhankelijk van de soort melding regelt een procesmanager dat de melding

- of naar de partners wordt terug verwezen,
- of wordt geagendeerd voor een netwerkoverleg waar een aanpak met beperkte regie wordt georganiseerd,
- of wordt geprioriteerd voor een persoonsgerichte aanpak.

De soort opvolging is afhankelijk van de problematiek, de voorgeschiedenis van de cliënt en of er al eerder een traject of plan is gestart of gestart moet worden.

Casus: Een casemanager over een huisverbod.

"Ik kan er ook niet van slapen, mevrouw. Komt allemaal door de prakkezaasie."

De vader van Joost aan de telefoon. Joost heeft een huisverbod.

Het valt Joost niet mee. Tien dagen geen contact met het thuisfront. Hij heeft zich thuis zodanig gedragen dat hij door de politie tien dagen uit huis moet.

De casemanager van XONAR vraagt nog een verlenging van dit huisverbod aan. Als dit vier dagen voordat het huisverbod afloopt met hem besproken wordt, kijkt hij verschrikt. Nóg meer dagen huisverbod? Ja, inderdaad. Want als de dagen aflopen, wordt het wachten op een opname. Dan is de kans op een terugval (en gewelddadige escalatie) zeker aanwezig.

Hij herkent dit en kan er zuchtend mee akkoord gaan. Joost doet enorm zijn best. Zijn ouders, waar hij tijdelijk woont, ook. Zijn gezin ook. Voor iedereen is dit een erg ingrijpende situatie.

Bij een situatie van huiselijk geweld schakelt de politie de piketdienst huiselijk geweld in. Als casemanager heb ik een week 24-uurs bereikbaarheidsdienst. Als ik een oproep van de politie krijg, ben ik binnen een uur ter plaatse. Dat is de afspraak. Samen met de officier van dienst voeren we gesprekken met de direct betrokkenen. De uithuisgeplaatste in een verhoorkamer op het politiebureau, de achterblijvers meestal thuis. Met behulp van een risicoscreeningsinstrument worden de risico's ingeschat en maakt de officier van dienst de uiteindelijke afweging om een verzoek tot tijdelijk huisverbod in te dienen. De burgemeester beslist.

Een tijdelijk huisverbod is voor de betrokkenen bijna altijd schrikken. "Tien dagen...ook geen contact per telefoon of mail, sms...?" Nee, dat mag allemaal niet, de uithuisgeplaatste is dan echt strafbaar.

In die eerste 24 uur verkent de casemanager de situatie. Hij probeert het vanuit de verschillende persoonlijkheden en posities te bekijken. Hiervan maak hij verslag en stuurt dat naar het veiligheidshuis. Het veiligheidshuis blijft zo'n casus gedurende een jaar op afstand volgen: de casemanager legt voor "zijn" casussen met enige regelmaat verantwoording af aan de procesmanager van het Veiligheidshuis.

Voor de verschillende gezinsleden wordt hulp ingeschakeld. De hulpinstellingen werken bijzonder snel mee.

Zo wordt het ijzer op het juiste moment gesmeed. Soms is een crisis het (diepte)punt waarop iedereen de schouders eronder wil zetten. 't Is dan vaak erop of eronder.

Zojuist, na zeven dagen heeft het gezin elkaar weer gezien. Bij XONAR: op neutraal terrein.

Joost was er ondersteboven van. Zijn dochter reageerde niet zo enthousiast als hij had gehoopt. Op zijn verzoek was

het enige wat ze – met opgetrokken wenkbrauwen - zei: "Eerst zien, dan geloven." Schoonzoon zei niets. Maar ze wáren er, een eerste stap op weg naar vertrouwen.

Jongste dochter en ook kleindochter waren erbij. Weer even bij pap en opa op schoot. Zijn vrouw reageerde positief op zijn bereidheid tot opname. "Natuurlijk kom ik je opzoeken, ook al moet je naar Groningen. Ik ben er, zo vaak als ik kan."

Als zijn gezin is vertrokken, schuif ik hem mijn pakje zakdoekjes toe. De tranen blijven lopen. Niet alleen van verdriet. Hij gaat doorzetten. Voor het eerst in jaren durft hij hulp te aanvaarden om zijn probleem echt aan te pakken. Al moet het dan nu in gedwongen kader. Zijn gezin beweegt mee. Ieder op zijn / haar eigen manier en in eigen tempo.

Voor iedereen is het vertrouwde, hoe problematisch ook, evenwicht weg.

Iedereen heeft zo zijn eigen rol en dat geheel is in hun gezamenlijke geschiedenis scheef gegroeid. Er zijn veel problemen. Die gepaste hulp voor ieder luistert nauw, de behoeften zijn divers. Maar het aanbod voelt alvast warm. Er is nog een lange weg te gaan. Nog heel wat hindernissen te overwinnen. Dat vraagt om geduld.

De winst is, dat duidelijk is geworden dat de gezinsleden, met al die verwarde gevoelens, toch ook dezelfde kant op willen. En ... als je erop doorvraagt, daar veel voor over hebben. Allemaal voor hetzelfde doel: pap weer thuis en.... asjeblijftgeen ruzie meer. Of in ieder geval niet iedere dag. En geen angst meer. Dat ook.

Iedereen is moe.

Binnen de tien dagen stuur de casemanager een plan van aanpak naar het veiligheidshuis en geeft een onderbouwde mening over het al dan niet verlengen van dit tijdelijk huisverbod. De procesmanager van het veiligheidshuis maakt er een advies van naar de burgemeester, die ook nu weer een beslissing neemt.

Na tien dagen neemt de casemanager nog even contact op met de officier van dienst van de politie. Het is altijd erg plezierig samenwerken. Een start van zo'n proces moet je samen doen. We hebben elkaar dan erg nodig in onze verschillende kwaliteiten en manieren van kijken. Als het tijdelijk huisverbod afloopt is het ook voor de politie prettig om daar iets over terug te horen: heeft dit tijdelijk huisverbod zin gehad, was het een juist besluit?

Na een bepaalde periode brengt de casemanager een advies aan Justitie. Deze "stok achter de deur" is ook erg prettig om te gebruiken om de motivatie op lastige momenten erin te houden.

Justitie en hulpverlening, het blijft allemaal mensenwerk en... met respect voor ieders rol gaat dat uitstekend samen.

Tabel 4: Soort vervolgacties op de meldingen binnen het Veiligheidshuis, jaar 2012 en de totalen van 2011.
bronnen: registratiesysteem Veiligheidshuis, registratiesysteem Openbaar Ministerie

	Jeugd	Veel-plegers	Huiselijk geweld	Volwassen ex-gedetineerden	Multiproblematiek	Totaal 2012	% van totaal 2012	Totaal 2011
Ter opvolging door partnerorganisatie(s)	120	31	495	44	52	742	50%	1690
Zorgcasusoverleg	53		6		103	162	11%	201
Justitieel casusoverleg			177			177	12%	378
Justitieel casusoverleg volwassen veelplegers		93				93	6%	92
Integrale aanpak	57	71	116	17	47	308	21%	226
Totaal vervolgacties	230	195	794	61	202	1482	100%	2587

Opmerkingen bij tabel 4:

- Algemeen: er kunnen meerdere meldingen over 1 cliënt(systeem) zijn ontvangen.
- Jeugd: inclusief vervolgacties procesmanagement Centrum Jeugd en Gezin. Het JCO jeugd vindt niet meer plaats in het Veiligheidshuis.
- HG: nieuwe meldingen over bestaande lopende trajecten wordt direct - zonder tussenkomst van zorgcasusoverleg - aan de betrokken organisatie voorgelegd.
- Volwassen ex-gedetineerden, ter opvolging door partnerorganisaties: aantal meldingen opgepakt door de Serviceportal ex-gedetineerden en kredietbank. In 2011 is het zorgoverleg gestopt. Informatie wordt rechtstreeks met partners gedeeld.
- Multiproblematiek: vervolgacties op politiemeldingen en meldingen nazorg ex-gedetineerden kunnen gespecificeerd worden naar doelgroep. In 2012 werd bij Centraal Aanmelden het zwaartepunt van de problematiek (bepalend voor de doelgroep) nog niet geregistreerd. Vervolgacties zijn vermeld bij Multiproblematiek.
- Integrale aanpak: een nieuwe melding over een lopende Integrale Aanpak is meegeteld bij Integrale Aanpak. Het aantal vervolgacties kan daarom groter zijn dan het aantal lopende Integrale Aanpakken.

Het aantal vervolgacties 2012 lijkt fors kleiner dan in 2011. In de werkelijkheid is het aantal groter doordat een groot aantal vervolgacties bij de jeugdmeldingen in 2012 niet is geregistreerd. Dit laatste heeft naar alle waarschijnlijkheid te maken met de bezettingsproblemen van het Bedrijfsbureau.

Tabel 5: Soort vervolgacties op de meldingen casusaanpak multiproblematiek, jaar 2012 en 2011.
Bron: registratiesysteem Veiligheidshuis

Stadsdeel	Doorgestroomd naar PGA 2012	Afgehandeld door partners 2012	Doorgestroomd naar PGA 2011	Afgehandeld door partners 2011
Noord-West	16	59	21	38
Noord-Oost	15	31	19	21
Zuid-Oost	2	27	16	14
Zuid-West en centrum (inclusief OGGZ)	10	12	48	18
Totaal	43	129	104	53

Opmerking:

Door verbetering van de registratie blijkt dat in 2012 een veel groter aandeel van de meldingen is afgehandeld door partners, bijvoorbeeld in een netwerkoverleg of door betrokkenheid van een procesmanager voor een kortere tijd, ook wel een Quick Win-afdoening genoemd. Dat heeft veelal te maken met een sterkere inzet op 'leren afschalen'.

Tabel 6 zoomt in op het aantal cliënten dat een lang plan van aanpak heeft in het Veiligheidshuis. Dit kan een justitieel plan, een zorgplan of een combinatie van beiden zijn. Het totaal aantal lange plannen van aanpak is in 2012 ten opzichte van 2011 licht gestegen. Het aantal plannen per doelgroep is onder andere verschoven door aanscherping van de registratie van de doelgroepen. Het aantal plannen Huiselijk Geweld is daarnaast ook gestegen door de forse stijging van de totale instroom huiselijk geweldmeldingen en het aantal tijdelijke huisverboden.

Tabel 6: cliënten die in 2012 een plan van aanpak hadden in het Veiligheidshuis, naar doelgroep per gemeente en een vergelijking met de totalen van 2011

Bronnen: registratiesysteem Veiligheidshuis en registratiesysteem Openbaar Ministerie.

Doelgroep Veiligheidshuis	Maastricht	Eijsden- Margraten	Meerssen	Valkenburg	Totaal 2012	Totaal 2011
Volwassen veelplegers	111	1	1	1	114	0
Jeugd / CJG	15		2		17	337
Huiselijk geweld	66	5	5	7	83	137
Ex-gedetineerden	14				14	66
Multiproblematiek	122	1		1	124	53
Totaal	328	7	8	9	352	593

Opmerkingen:

- Onder lange trajecten worden verstaan: justitieel veelplegersplan, plan na huisverbod en integrale aanpak
- Jeugd, gemeenten buiten Maastricht: lange trajecten betreffen veelplegers 18 - 23 jaar
- jeugdigen 18-23 jaar met een plan na een huisverbod zijn opgenomen in de aantallen huiselijk geweld
- huiselijk geweld: aantal in 2012 opgelegde huisverboden en integrale aanpak
- ex-gedetineerden, die al een integraal plan van aanpak hadden lopen op basis van andere problematiek zijn meegeteld bij de doelgroep van die problematiek.

Tabel 7: aantal cliënten met een plan van aanpak in de Casusaanpak Multiproblematiek Maastricht, per 1 januari 2012 en 2011.

Bron: registratiesysteem Veiligheidshuis

Stadsdeel	Aantal plannen 2012	Aantal plannen 2011
Noord-West	46	42
Noord-Oost	28	38
Zuid-Oost	23	34
Zuid-West en centrum (inclusief OGGZ)	25	48
Totaal	122	162

Opmerking:

Het aantal plannen van de doelgroep multiproblematiek ligt in 2012 lager door de aanscherping van de registratie van de doelgroepen.

Tabel 8: aantallen Wet Tijdelijk Huisverbod, bronnen: registratiesysteem Veiligheidshuis, registratiesystemen gemeenten in 2012 en 2011.

Bron: registratiesysteem Openbaar Ministerie

Omschrijving	Maastricht	Eijsden- Margraten	Meerssen	Valkenburg	Totaal 2012	Totaal 2011
Ingevulde RIHG's	60	6	5	7	78	50
Opgelegde Huisverboden	44	4	5	7	60	39
Ingetrokken Huisverbod	3		1		4	3
Verlengd Huisverbod	21	3	1	2	27	12
Samenloop met strafrecht *	35	4	4	7	50	36

* het aantal zaken waarin door slachtoffer aangifte is gedaan of waarin politie/OM besloten tot ambtshalve vervolging

De uitvoering van de Wet Tijdelijk Huisverbod is per 1 januari 2009 van start gegaan. De uitvoering van de Wet vindt gedeeltelijk plaats in het Veiligheidshuis. Net als bij de andere werkwijzen voert het Veiligheidshuis ook hierbij de regie op het proces. Tot nog toe zien we dat de Wet vooral wordt toegepast daar waar er ook sprake is van een strafrechtelijke insteek, ook wel genoemd de samenloop van strafrecht en bestuursrecht. De Wet is echter vooral ook bedoeld om preventief toe te passen.

Casus: Een veelpleger in detentie

Tijdens een opgelegde ISD (Inrichting Stelselmatige Daders)-maatregel kwam in 2007 binnen de gevangenis regelmatig een naam voorbij van een jongeman die niets wilde. *(Deze detentie in het kader van een ISD zal in totaal 34 maanden, inclusief het voorarrest gaan duren.)**

Echter, na een tijdje wordt de procesmanager door die man aangesproken: "of het Veiligheidshuis niets iets voor hem kan regelen als hij uit de ISD kwam". Het belangrijkste voor hem was een dak boven zijn hoofd. *(Op het moment van zijn arrestatie was cliënt dakloos. Deze situatie duurde al langer dan twee jaar.)*

Met kleine stappen voorwaarts en regelmatig ook enkele passen terug raken procesmanager en gedetineerde in gesprek. *(...verder denkt hij dat hij met een zinvolle dagbesteding (werk), goede, niet criminele vrienden en een dak boven zijn hoofd clean kan worden en blijven. Hij zegt dat hij er genoeg van heeft en dat hij zijn druggebruik niet meer uit de hand wil laten lopen.)*

Ondanks dat er veel niet mogelijk is, althans niet op korte termijn na de detentie, organiseert de procesmanager een casusoverleg met partners. Met gedetineerde samen bekijken wat hij wilt qua wonen. Hij meldt zich aan via Housing Accomodations.

En er moet dus inkomen komen. *(Cliënt is in 2002 afgekeurd en op termijn wordt dit waarschijnlijk een WAJONG-uitkering.)* Wajong wordt aangevraagd en goedgekeurd.

Recent is cliënt door een corporatie in Maastricht gehuisvest in een appartement. De Wajong-uitkering

loopt. Woonbegeleiding van het Leger des Heils is ingezet en het huurcontract staat via de zogeheten 'omklapregeling' voor een jaar op naam van het Leger des Heils. Gaat dit goed, dan wordt volgend jaar het huurcontract omgezet op naam van de cliënt. *(Stoppen met criminaliteit is nogal belangrijk voor cliënt. Hij zegt dit belangrijk te vinden omdat hij nog iets wil maken van zijn leven, behoefte heeft aan een zinvol leven, op termijn een goede echtgenoot of partner wil zijn. Waarom? Omdat hij genoeg heeft van detenties.)*

Cliënt gaat werken in een dagbestedingproject van het Leger des Heils en hij gaat onderzoeken welke dagbesteding hij zinvol vindt en wat ervoor nodig is om dat voor elkaar te krijgen. *(Cliënt heeft op een ZMOK-school gezeten vanwege zijn gedragsproblemen. Daarna heeft hij een opleiding gevolgd binnen het lager beroepsonderwijs tot in het derde jaar. In die periode krijgt hij tijdens een stage een ongeluk, waardoor een van zijn handen blijvend worden beschadigd.)*

De bewindvoerder regelt nu al zijn financiële zaken. Niet altijd naar tevredenheid van cliënt, want zijn besteedbare weekgeld is vaak minder dan hij wilt. Maar er zijn afbetalingsregelingen voor zijn schulden en de huur en vaste lasten worden iedere maand betaald. *(Cliënt kwam altijd geld te kort vanwege o.a. zijn verslaving. Hulp op dit gebied is erg belangrijk voor cliënt.)*

Cliënt heeft er vertrouwen in dat dit traject gaat lukken. (Wij blijven vasthouden en laten niet los...) Hij rookt nog regelmatig jointjes, maar heeft op eigen kracht zijn harddruggebruik redelijk onder controle gekregen.

* *Schuingedrukt passages komen uit een rapportage, gemaakt aan het begin van de detentieperiode.*

EFFECTEN

Het is moeilijk om de aanpak in effecten te meten. Verhalen vertellen vaak meer dan cijfers. Zeker waar het gaat om een kwalitatieve, intensieve en vaak langdurige aanpak. Toch kunnen we er iets over zeggen. Daarvoor noemen wij toch ieder jaar het landelijk regelmatig aangehaalde wetenschappelijk onderzoek dat in de periode 2007-2010 door Dr. Peter Ph. Nelissen is gedaan in de zes Limburgse Veiligheidshuizen. Een onderzoek naar het effect van de aanpak van het Veiligheidshuis op geprioriteerde personen vanuit de doelgroepen volwassen en jeugdige veelplegers, plegers huiselijk geweld en overlastplegers. Het onderzoek van Nelissen is gericht geweest op de zogenaamde Integrale Aanpak, de zwaarste en meest integrale aanpak die het Veiligheidshuis kent. Het onderzoek heeft geresulteerd in het rapport "Vastpakken en niet meer loslaten".⁵ Nelissen stelt het volgende in zijn rapport: "Zet men

de maatschappelijke kosten van de criminaliteit die wordt voorkomen door het Veiligheidshuis af tegen de investeringen in het Veiligheidshuis, dan resulteert een positieve kosten-batenratio.

Elke euro die wordt geïnvesteerd in de aanpak van zeer actieve veelplegers, betaalt zich terug in een kostenbesparing voor de maatschappij van ruim 3 euro."

De inspanningen van het Veiligheidshuis moeten bijdragen aan de veiligheid in het politiedistrict Maastricht. Het gaat enerzijds over de bereikte effecten bij de doelgroepen van het Veiligheidshuis: de vermindering van het aantal delicten dat cliënten plegen, nadat een persoonsgerichte aanpak van start is gegaan. Anderzijds gaat het om een maatschappelijk effect: vermindering van overlast, geweld, diefstal en maatschappelijke uitval.

⁵ *Vastpakken en niet meer loslaten. Een onderzoek naar de werkwijze en effectiviteit van zes Limburgse veiligheidshuizen, P. PH. Nelissen, juni 2010*

Het effect dat de cliënten hebben van de aanpak van het Veiligheidshuis, zou ook binnen de maatschappij zichtbaar moeten zijn. Verwacht mag worden dat de veelvoorkomende criminaliteit, waar de burger het meest last van heeft, hierdoor merkbaar vermindert.

Het belang van slim, gebiedsgericht selecteren van de juiste cliënten is daarom groot. Deze andere wijze van selecteren, los of naast de doelgroepenbenadering, is één van de uitdagingen van het Veiligheidshuis voor de komende periode." Dat stelden we nog in de jaarrapportage van 2010. Al eerder in deze rapportage maakten we melding van de samenwerking met het Bureau Buurtgericht Werken en

de Veilige buurten Aanpak en het in samenspraak met de kernpartners ontwikkelde opschalingsmodel bij crisis in buurten. Deze samenwerking plaatst de cliënt in zijn omgeving en vervolgens leidt dit tot een gebiedsgerichte selectie en aanpak. Deze aanpak moet zijn weerslag hebben op de veiligheidsbeleving van die omgeving.

In 2011 hebben de ervaringen met het opschalen in geval van ernstige overlast situaties geleid tot in samenwerking met alle direct betrokken partners het onderzoeken en een mogelijk aanscherpen van deze aanpak. In 2012 heeft dit geleid tot een opschalingsmodel, scenario, waarbij duidelijk is wie, wanneer en hoe moet opschalen, communicatief, operationeel en tactisch.

ONTWIKKELINGEN EN SPEERPUNTEN

DE DOORONTWIKKELING VAN HET VEILIGHEIDSHUIS MAASTRICHT ALS NETWERKORGANISATIE BLIJKT STRUCTUREEL VAN AARD TE ZIJN. HET VEILIGHEIDSHUIS IS BLIJVEND IN BEWEGING EN DAT WORDT STERK BEPAALD DOOR ONTWIKKELINGEN BIJ DE RIJKSOVERHEID, GEMEENTEN, JUSTITIE- EN HULPVERLENINGSORGANISATIES. ZOWEL OP HET GEBIED VAN FINANCIËN ALS OP INHOUD.

IN 2012 WORDEN DEZE ONTWIKKELINGEN OP DIVERSE FRONTEN VOOR DE KOMENDE JAREN FINANCIËEL DUIDELIJK. HET KOSTENASPECT GAAT HIERBIJ EEN GROTERE ROL DAN NU SPELEN IN DE SAMENWERKING TUSSEN ORGANISATIES EN DE ORGANISATIE VAN HET VEILIGHEIDSHUIS. HET FINANCIËLE SAMENSPEL ZONDER HET RIJK EN VOORAL TUSSEN DE GEMEENTE MAASTRICHT, DE DISTRICTGEMEENTEN EIJSDEN-MARGRATEN, MEERSSEN EN VALKENBURG EN HET OPENBAAR MINISTERIE VRAAGT IN 2012 RUIE AANDACHT. HET DAT JAAR DOOR DE GEMEENTERAAD GENOMEN BESLUIT TOT STRUCTURELE FINANCIERING LEIDT TOT RELATIEVE RUST.

IN 2012 WORDT DOOR HET MINISTERIE HET INITIATIEF GENOMEN EEN LANDELIJK KADER VOOR DE VEILIGHEIDSHUIZEN TE ONTWIKKELEN. IN 2013 BLIJKT DE MAASTRICHTSE AANPAK GOED IN DAT KADER TE PASSEN. DE BEZUINIGINGEN LEIDEN OOK TOT EEN HERNIEUWD INTENSIEF CONTACT MET DE PROVINCIE. EEN VERZOEK TOT MEDE-FINANCIERING VRAAGT OM EEN ONDERZOEK NAAR DE MOGELIJKE SAMENWERKING EN ZELFS SAMENVOEGING VAN DE LIMBURGSE VEILIGHEIDSHUIZEN. DE RESULTATEN VAN DIT ONDERZOEK WORDEN IN 2013 VERWACHT.

DE VERDERGAANDE BEZUINIGINGEN WORDEN OOK MEER EN MEER GEVOELD DOOR DE PARTNERS. ZIJ VOELLEN ZICH GENOODZAAKT ZICH TERUG TE TREKKEN OP HUN KERNTAKEN EN DE SAMENWERKING MET HET VEILIGHEIDSHUIS HIERAAN AAN TE PASSEN.

BIJ HET OM WORDT ZSM ONTWIKKELD. EEN OGENSCHIJNLIJKE BEDREIGING VAN HET VEILIGHEIDSHUIS ONTWIKKELT ZICH MEER EN MEER TOT EEN NIEUWE WERKVORM WAARIN JUSTITIE EN ZORG SAMENWERKEN MET NAME T.B.V. DADERS.

EN IN HET KADER VAN DE OVERHEVELING VAN RIJKSGELDEN NAAR DE GEMEENTE MET BETREKKING TOT DE JEUGDZORG EN DE AWBZ ONTWIKKELEN PARTNERS SAMENWERKINGSVERBANDEN DIE OOK HET WERKVELD VAN HET VEILIGHEIDSHUIS AANDOEN. OOK DAAR ZULLEN IN 2013 NIEUWE VERBINDINGEN TOT STAND GEBRACHT WORDEN.

ZSM EN SOCIAAL WIJKTEAM

Het in het najaar van 2011 gestarte ochtendoverleg, waar een gezamenlijke intake en screening van meldingen door OM, politie, BIZ en reclassering in samenwerking met een procesmanager van het Veiligheidshuis plaats vond en dat zou moeten leiden tot een efficiëntere werkwijze efficiënter met effectievere keuzes, is vooralsnog vervangen door een wekelijks overleg. Dat geldt overigens ook voor de justitiële overleggen die voor een belangrijk deel in het veiligheidshuis plaatsvinden. Debet hieraan is onder andere de start van ZSM. Deze door het OM geïnitieerde werkwijze heeft het overleg in het veiligheidshuis voor een deel uitgekleeft. Het is zaak om in 2013 de juiste insteek tot samenwerking te vinden.

Een andere ontwikkeling op wijkniveau is het ontstaan van het Sociaal Wijkteam. Als het ware een versterking van het voorportaal, voordat kwesties aangemeld worden in het veiligheidshuis. Op zich een goede ontwikkeling, maar ook hier geldt dat het zaak is om op korte termijn de aansluiting te realiseren.

VERHUIZING

Het effectueren van de verhuizing naar het stadskantoor in het najaar van 2013.

OVEREENKOMSTEN

In 2013 het organiseren van de besluitvorming over:

- de samenwerkingsovereenkomst tussen de vier en per 1 januari 2014 zes gemeenten
- de dienstverleningsovereenkomst tussen Maastricht en de overige drie districtgemeenten

UITBREIDING VAN HET WERKGEBIED

Per 1 januari 2013 is de nieuwe district indeling van de politie van kracht. Dat heeft tot gevolg dat het nieuwe district per die datum bestaat uit Sittard-Geleen, Maastricht en Heuvelland. In dat district werken twee veiligheidshuizen. Het veiligheidshuis Maastricht is verantwoordelijk voor Maastricht en Heuvelland. In dat kader gaat Gulpen-Wittem en Vaals over van Veiligheidshuis Kerkrade naar het Veiligheidshuis Maastricht. Voorbereiding gebeurt in 2013. Effectuering vindt op 1 januari 2014 plaats. De naam van het Veiligheidshuis verandert in "Veiligheidshuis Maastricht en Heuvelland".

SAMENWERKING TUSSEN DE LIMBURGSE VEILIGHEIDSHUIZEN

De in 2012 gestarte onderzoeken naar de efficiency van de 6 Limburgse Veiligheidshuizen moet in de loop van 2013 resulteren in een verbeterde samenwerking.

BIJLAGEN

1. OPSCHALINGSMODEL

Schematische weergave van het opschalingsmodel waarbij tevens in beeld is gebracht hoe de relatie met bijvoorbeeld het Centrum voor Jeugd en Gezin wordt gelegd.

2. SAMENWERKINGSPARTNERS

In het onderstaand overzicht een opsomming van samenwerkingspartners. De opsomming is niet uitputtend. Indien een andere organisatie van belang is in een casus, wordt deze eveneens benaderd als partner.

Advies- en Meldpunt Kindermishandeling	Altracura	Bureau Jeugdzorg Limburg
FPP De Horst	Gemeente Eijsden-Margraten	Gemeente Maastricht
Gemeente Meerssen	Gemeente Valkenburg a/d Geul	GGD Zuid-Limburg
Halt Zuid-Limburg	Humanitas	JJI Het Keerpunt
Justitiële Verslavingszorg	Kredietbank Limburg	Leger des Heils
MEE	Mondriaan	NIFP
Openbaar Ministerie	OPDC	Penitentiaire Inrichtingen Zuid
Politie Limburg-Zuid	Raad voor de Kinderbescherming	Radar
Reclassering Nederland	RIAGG	RIBW Heuvelland en Maasvallei
Slachtofferhulp Nederland	Steunpunt Huiselijk Geweld	Stichting Impuls
Trajekt	UWV	Vrouwengezondheidscentrum
William Schrikker Stichting	Woningburo Maastricht	Woningstichting Maasvallei
Woningstichting Servatius	Woonpunt Maastricht en Mergelland	Xonar Jeugdhulpverlening
Xonar Vrouwenopvang & Hulpverlening		

3. 2012 IN ÉÉN OOGOPSLAG

Meldingen per herkomst	
Politiemeldingen doelgroepen	2899
Meldingen gevangeniswezen	294
Meldingen door individuele professionals	202
Totaal aantal meldingen	3395

Meldingen per doelgroep	
Jeugd	1781
Huiselijk geweld	1001
Veelplegers	90
Geprioriteerden	27
Ex-gedetineerden	294
Maatschappelijke uitval	187
Centrum Jeugd&Gezin	15
Totaal aantal meldingen per doelgroep	3395

Vervolgacties per doelgroep	
Veel- en overlastplegers	195
Jeugd	230
Huiselijk geweld	794
Ex-gedetineerden	61
Multiproblematiek	202
Totaal aantal vervolgacties	1482

Korte trajecten per doelgroep	
Veel- en overlastplegers	114
Jeugd	17
Huiselijk geweld	83
Ex-gedetineerden	14
Multiproblematiek	124
Totaal aantal korte trajecten	352

Lange trajecten per doelgroep	
Veel- en overlastplegers	111
Jeugd	25
Huiselijk geweld	40
Ex-gedetineerden	0
Multiproblematiek	162
Totaal aantal lange trajecten	338

